

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inzerati pet vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni dayek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5.
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR: Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO: Ljubljanska c. telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE: Ob kolodvoru 10L. Račun pri poštnem čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Kralj Jurij V.

Kralj Velike Britanije in Irske ter cesar Indije je bil rojen 3. junija leta 1865 v Marl Boroughu kot drugi sin takratnega Waleskega princa in danske princeze Aleksandre. Svojo vzgojo je užival skupno s svojim dve leti starejšim bratom Albertom Viktorjem, poznejšim Klarinskim vojvodom.

Ko je opravil še v deški dobi potovanje okoli sveta, je princ Jurij vstopil 1. maja 1893 v angleško vojno mornarico, kjer je služboval kot oficir po večini na ladjah, ki so bile stacionirane v tujini. Leta 1898 je postal kot pomorski kapitan poveljnik vojne ladje »Crescent« in je kasneje napredoval za vice admirala. Po smrti Klarinskega vojvode je postal princ Jurij, ki je imel naslov Yorkskega vojvode, meseca januarja leta 1892. angleški prestolonaslednik.

Dne 7. julija 1899 se je poročil s princezo Mary Teck, nevesto svojega umrlega brata, ki je bila rojena 27. maja 1867 v Angliji. Mlademu paru se je rodil 23. junija leta 1894. prvi sin princ Eduard, v prihodnjih letih pa so sledili štiri nadaljnji otroci, trije sinovi in hči.

Leta 1901. je kot prestolonaslednik s svojo soprogo obiskal angleške dominione. Višek tega potovanja je bila otvoritev avstralskega zveznega parlamenta 9. maja s prestolnim govorom, ki ga je imel prestolonaslednik v imenu angleškega kralja. Po povratku je dobil prestolonaslednik naslov Waleskega princa. Dne 19. oktobra 1905 je sledilo oficijelno potovanje prestolonaslednika in njegove soproge v Indijo, ki je bilo končano 19. marca 1906. Na dan smrti kralja Eduarda VII. dne 6. maja leta 1910. je princ Jurij zasedel prestol Velike Britanije. Kronanje vladarskega para je bilo 22. junija leta 1911 dne 11. novembra 1911 pa sta odpotovala h kronanju v Indijo, ki je bilo 12. decembra v Delhiju. Tu je kralj objavil, da bo sedež indijske angleške vlade prenesen iz Kalkute v Delhi.

Med vojno kralj ni prekoračil meje, ki mu jo določa angleška ustava. Mutil se je večkrat v Parizu, da okrepi zavezništvo, pa tudi na fronti, kjer ga je v angleškem odseku na Flanderskem 29. oktobra leta 1915 zadela manjša nezgoda.

Pokojni kralj Jurij V. je že meseca novembra leta 1928 hudo obolel za pljučnico, tako da so se že takrat resno bali za njegovo življenje. Skrbni negi zdravnikov se je posrečilo ohraniti ga in 2. julija 1929 je že mogel zopet otvoriti v buckinghamski palači novoizvoljeni parlament. Dne 21. januarja leta 1936 je otvoril pomorsko razorožitveno konferenco z govorom, ki so ga prenašale vse radijske postaje na svetu.

Njegov naslednik je postal Waleski princ Eduard, ki je neozhejen, tako da je prešlo prestolonasledstvo na njegovega brata Yorkskega vojvodo Alberta in njegove naslednike, za sedaj na njegovo prvo rojeno hčerko Elizabeto. Tretji kraljev sin Gloucesterski vojvoda Henrik se je poročil pred kratkim, četrti sin Kentski vojvoda Jurij pa se je poročil, kakor znano, meseca oktobra 1934 z grško princezo Marino. Edina hčerka kraljevkega para Viktorija je poročena z viscountom Lascellesom, Earlom of Harewood.

Uradno poročilo

London, 21. januarja. r. Davi ob 6. je bilo izdano naslednje uradno poročilo:

Nj. Vel. Jurij V., kralj Velike Britanije in Irske, cesar Indije je preminul ob 23.55 srednjeevropskega časa (t. j. ob 0.55 srednje evropskega časa). Pri- sočni so bili ob smrtni postelji Nj. Vel. kraljica Mary, prestolonaslednik princ Waleski, vojvoda in vojvodinja Yorkska, vojvoda Gloucesterski, vojvoda in vojvodinja Kentska. Smrt so uradno ugotovili zdravniki sir Frederik Evens, sir Stelly Hevet in lord Dawson of Pee.

Angleški kralj Jurij V. umrl

London, 21. januarja. b. Nj. Vel. kralj Jurij V., kralj Velike Britanije in cesar Indije, je umrl nocoj o polnoči (po srednjeevropskem času ob 1. zjutraj). Izdihnil je pet minut pred polnočjo.

Zadnji trenutki

London, 21. januarja. r. Že včeraj do- poldne, ko je bil sklican v Sandringham kronske svet ter imenovano regentstvo, se je vsa angleška javnost zavedla, da je bolezen popularnega kralja Jurija izredno resna ter da se je bati najhujšega. Vsa javnost je z največjo nestrpnostjo pričakovala poročilo iz Sandringhama. Velikanske množice so se zbirale pred kraljevim dvorom okrog Buckinghamske palače, koder so bila objavljena prva iz Sandringhama prispela poročila. Velike množice so oblegale tudi redakcije londonskih listov ter nestrpno povpraševale, kako je s kraljevo boleznijo. Vse cerkve so bile ves dan prenapolnjene in povsod so molili, da bi kralj ozdravel.

Moči pešajo

Popoldne so prihajala iz Sandringhama vedno bolj pesimistična poročila. Čeprav uradni komunikaciji niso objavljali podrobnosti, se je vendar izvedelo, da se bliža kriza. To prepričanje se je še bolj utrdilo, ko so bili vsi člani kraljeve rodbine pozvani v Sandringham in se je odpravil tja tudi vojvoda Gloucesterski, ki je bolan ležal v Londonu. Iz tega so sklepali, da se je bati najhujšega.

To mnenje je potrdil tudi uradni komunik, ki je bil izdan ob 20. Kratko in lakonično je javil, da moči visokega bolnika naglo pešajo.

Kralj umira

V prvih večernih urah so se že javile posebne izjave listov: »Kralj umira!« Ljudje so se trgali za liste, ki so bili v pol ure razprodani. Vse nočno življenje je zastalo, kinematografi, gledališča in razna zabavišča so prekinila svoje programe, ljudje so se zbirali okrog radijskih aparatov in čakali nadaljnjih vesti iz Sandringhama.

Agonija je nastopila

Okrog štirih popoldne so se zbrali v dvorcu Sandringham vsi člani kraljeve rodbine. Kmalu za tem so zdravniki obvestili kraljico, da gre s kraljem h koncu ter da so ure njegovega življenja štete. Kraljica in ostali člani kraljeve rodbine so se zbrali nato ob smrtni postelji kralja. Kralj, ki je bil že zelo slab,

jih je še spoznal ter se jim vsem po vrsti nasmešnil, ko so pristopali k njemu in mu stisnili roko. Govoriti že ni več mogel. Okrog 5.30 popoldne je nastopila agonija. Kralj je začel vedno pogostejše izgubljati zavest. V Sandringhamu navzoči canterburyjski nadškof mu je podelil zakramente za umirajočega. Zdravniki so dajali bolniku še injekcije, da bi pospešili delovanje srca, toda ves trud je bil zaman. Malo pred polnočjo je kralj mirno in brez bolečin za vedno zaspal.

Kraljica ob mrtvem soprogu

Ko je prvi dvorni zdravnik lord Dawson of Pee ugotovil, da je kralj Jurij umrl, je Nj. Vel. kraljica Mary, ki je dotedaj nepremično sedela ob postelji svojega soproga, vstala in stokajoč objela svojega najstarejšega sina princa Waleskega, ki je s smrtno svojega očeta postal kralj Velike Britanije in cesar Indije. Med tem ko je novi vladar razburjen in blede s svojimi brati odšel v sosedno sobo, sta kraljeva princesa in kentska vojvodinja odvedli kraljico, ki ni mogla več obvladati svoje bolečine, v njene sobe.

Kralj je mrtev

Vest o smrti kralja se je z bliskovito naglico razširila v Londonu in v manj ko pol uri je izvedel za to žalostno vest ves prostrani britanski imperij. Vse radijske postaje so prekinile svoje programe in objavile vest o smrti angleškega kralja. Angleške radiopostaje so po objavi kraljeve smrti najprej odmolile. Očena, nato pa dajale pobožne psalme in posmrtno molitve.

Narod joka

Londonski listi so 10 minut po objavi smrti izdali posebne izjave. Vest o smrti kralja je izzvala veliko potrditev. Posebno v Londonu je zavladala velika žalost. Pred kraljevim dvorom se je kmalu po polnoči zbrala nepregledna množica ljudi. Izpod neba je polagoma rosilo, a kljub temu so ljudje po več ur klečali na mokrih tleh in na glas molili. Molitve je skoro zadušilo glasno ihtenje. Zenske in otroci so plakali na glas, a tudi moški so solze zalivale oči. Smrt priljubljenega kralja oplakuje ves narod.

Tradicionalna objava kraljeve smrti

London, 21. januarja. z. Čim je notranji minister prejel uradno poročilo o smrti kralja, se je podal na dvor in pozval dvorskega glasnika, da po tradicionalnih predpisih objavi kraljevo smrt. Dvorni glasnik je ob 1. zjutraj stopil na balkon Buckinghamske palače, odet v starodavno nošo glasnikov, obdan od dveh hefebardistov ter najprej v francoskem, nato pa v angleškem jeziku objavil zbranemu narodu kraljevo smrt z besedami:

Kralj je umrl — Živel kralj!

Na mrtvaškem odru

London, 21. januarja. z. Truplo pokojnega kralja Jurija bo danes prepe- ljano v London in položen začasno na mrtvaški oder v mali cerkvi Sv. Marije Magdalene, kamor je pokojni kralj često zahajal. Tu bo ostalo samo tako dolgo, da bo določen točen spored pogrebnih svečanosti, nakar bo najbrže položeno na mrtvaški oder v westminstrski katedrali. Kdaj bo pogreb, bo določil posebni državni odbor, v katerem so člani vlade, držav-

nega sveta in kraljeve rodbine. V znak žalovanja so danes na vseh javnih poslopih in zasebnih hišah izobesili žalne zastave. Z vojnihih ladij so oddali častno salvo 70 strel, to je toliko, koliko je bilo pokojnemu kralju let.

Ministrski predsednik bo danes opoldne izdal proglas na angleški narod, v katerem bo sporočil smrt kralja Jurija ter imel ob tej priliki prigoden govor.

Proklamacija prestolonaslednika za novega kralja

London, 21. jan. z. Danes popoldne se bo po tradicionalnem običaju sestel v dvorcu prestolonaslednik princa Waleskega v palači Saint James kronske svet, ki šteje sto članov, da proglasi prestolonaslednika za kralja Velike Britanije. Pred kronske svetom bo prestolonaslednik podal izjavo, da prevzame prestol ter da bo kot kralj zvesto čuval zakone in ustavo. Po tej izjavi, ki velja za zaprisego, bo kronske svet postavil in podpisal listino, s katero bo prestolonaslednik proglašen za kralja. O tem bo izdan tudi proglas na narod, ki se začne s starinskim besedilom: Po pravici nasledstva stopa na prestol

vzvišeni in premočni princ Waleski Edvard Albert Kristijan Jurij Andrej Patrik David, ki se kot Edvard VIII. proglašajo za milosti božji za kralja Velike Britanije, Irske, britanskih dominionov in drugih britanskih držav onstran morja in za branilca svete vere ter cesarja Indije.

Zaprisega angleškega parlamenta

London, 21. januarja. z. Danes popoldne se sestane gornja in spodnja zbornica skupni seji, na kateri bodo člani obeh zbornic položili prisego zvestobe novemu kralju.

Študiju in zabavi bodočega vladarja, so z rastočo svetovno gospodarsko krizo dobila polnoma drug značaj in so imle v glavnem trgovsko-politični namen: pridobitev novih stikov in tržišč za angleško industrijo. Princa so zato imenovali »kraljevega trgovskega potnika«.

Na teh potovanjih ga je v decembru 1928, v notranosti Afrike dosegla vest, da je njegov oče nevarno obolel. Nemudoma se je vrnil v London in je za pot, za katero se običajno porabi 23 dni, porabil samo 9 in pol dneva. Ta rekordni uspeh je prestolonaslednika v očeh sportno čutečega angleškega naroda še bolj povzdignil. V ostalem je bil Waleski princ vodilna osebnost v moški modi in je v tem nastopil vredno dedščino svojega starega očeta kralja Eduarda VII., ki je bil v tem pogledu svetovno znan. Bil je še bolj znan kot sportnik, jahač, lovec, igralec polja, konjerec in letalec. V septembru 1929 si je pridobil pilotski patent in ima šest aeroplanov ter je bil največji zasebni letalski posestnik Anglije. Poleg sportnega udejstvovanja se je zelo rad bavil s sadjarstvom in vrtnarstvom, kakor tudi z ribolovom.

Ko je postal polnoleten, se je mnogo govorilo o njegovi zaroki, a šele ko je prekorachil 40. leto, se je v njegovi najbližji okolici zvedelo, da je waleški princ izjavil, da se ne bo poročil in da pričakuje, da bo ta edina njegova oseba želja našla pri angleškem narodu razumevanje in upoštevanje. Po tej izjavi je skoro gotovo, da bo po njegovi smrti zasedel prestol njegov brat Albert, vojvoda Yorkski.

Jdmev v Beogradu

Beograd, 21. januarja p. Vest o smrti angleškega kralja je tudi v Jugoslaviji bolno odjeknila, saj je bil pokojni angleški kralj Jurij znan kot velik prijatelj našega naroda in je to svoje prijateljstvo pokazal zlasti v minili svetovni vojni, ko je prisločil iz domovine izgnanemu srbskemu narodu na pomoč in ga podprl v njegovi borbi za osvoboditev domovine. Na angleškem poslanstvu so davi izobesili zastavo na pol droga. Med prvimi, ki so angleškemu poslaniku izrazili sožalje, je bil ministrski predsednik dr. Stojadinović. Angleškega poslanika so v teku dopoldneva posetili vsi beograjski diplomati in drugi odličniki ter mu izrazili sožalje. V imenu Narodne skupštine in senata sta izrazila sožalje oba predsednika dr. Tomašić in dr. Cirić, ki sta tudi odposlala sožalne brzojavke angleškemu parlamentu. Narodna skupščina bo jutrišnje sejo posvetila komemoraciji za pokojnim angleškim kraljem.

Dvorno žalovanje

Beograd, 21. januarja p. V znak žalosti za pokojnim angleškim kraljem Jurijem je bilo danes objavljeno dvorno žalovanje, ki bo trajalo šest tednov.

Edvard, Albert, Kristijan, Andrej, Patrik, David princ Waleski je bil rojen 23. junija 1894 v White Lodgeu, Richmond Park kot najstarejši sin kralja Jurija V., takrat še vojvode Yorkskega in njegove soproge Mary rojene kneginje Teck. Vzajali so ga popolnoma po demokratičnih načelih. Živel je v Osbornu in Dartmouthu kakor navaden pomorski kadet in je za 16. rojstni dan prejel naslov princa Waleskega, tri leta nato mu je bil dodeljen grad Carnarvon v Walesu. Leta 1912 je tri mesece služil na vojni ladji »Hindustan«. Nato je študiral v Oxfordu in Magdalenskem kolegiju državno pravo in zgodovino, vendar pa tam ni zavzel nikakega izjemnega položaja, temveč je živel tako kakor ostali dijaki. Pri izbruhu vojne je vstopil v tretji bataljon I. angleškega gardnega grenadirskega polka v aktivno službo. Najprej so ga uporabljali le v štabih. Na njegovo lastno željo, a proti volji lorda Kitchenerja, pa je služboval tudi na fronti. Marca 1916. je postal štabni častnik v Egiptu, nekaj mesecev pozneje je obiskal italijansko fronto, nato pa se je zopet vrnil v Francijo.

Po svetovni vojni je podvel večja in daljša potovanja v vse dele angleškega svetovnega imperija, leta 1919. je obiskal Kanado in Združene države, 1920. Novo Zelandijo in Avstralijo in je bil pri tem predmet mornariških dovtipov, običajnih pri prekoračenju ravnika. 1921. je bil v Indiji in na Japonskem, 1925. pa je posetil afriške dominione in kolonije kakor tudi južno Ameriko. Zaradi svojega prikupnega nastopa in svojih demokratičnih načel si je v vseh deželah pridobil veliko popularnost. Potovanja, ki so bila spočetka namenjena le

Električno gospodarstvo v svetu in pri nas

Predavanje univ. prof. dr. Milana Vidmarja na ljudski univerzi

Ljubljana, 21. januarja. Snodi je predaval na ljudski univerzi eden naših najboljših predavateljev, univ. prof. ing. dr. M. Vidmar, in sicer o izredno aktualnem predmetu, električnem gospodarstvu. Aktualnem predmetu za naše razmere, kjer je električno gospodarstvo še v povojih, kjer je še ogromno neizrabljene naravne energije in kjer tudi še ne izrabljamo smotrno naravnih sil, kolikor smo jih pač že začeli. Predavanje je imelo vzorno dovršeno zunanjo in notranjo obliko. Z velikim govorniškim darom in sposobnostjo prikazati predmet od njegove najbolj zanimive strani, namreč bistvo vprašanja, je predavatelj pritegnil poslušalce tako, da so poslušali vprav s pridržano sapo.

Predavatelj je prešel na predmet preko uvoda, ki je v njem nakazal vprašanja s svojega svetovnonazorskega stališča ter gledanja na življenje kot znanstvenik. Z jasnimi definicijami je pokazal na velike resnice, ki o njih lahko navadno ne utegne razmišljati. Predavatelj je zgradil predavanje predvsem na tezi, da je svet slep, kaotičen in da ga vodi naključje. Ker je naključje vsemogočni vladar sveta, bi bil čedalje večji nered. Toda človeštvo se bori z neredom, urejuje in gradi. Vse, kar opravi človeštvo v svoji ojmni borbi z naključjem je združeno v pojmu človeškega gospodarstva. Nikdar se niso bile gospodarske nepravilnosti tako velike kakor danes in nikdar ni bilo razumno gospodarstvo bolj potrebno, kakor zdaj. Zakaj? Ker je pred 20 leti največja katastrofa zadela civilizirani svet. Svetovna vojna je 4 leta rušila, razkrajala in uničevala. Naključje je z njeno pomočjo spravilo vso Evropo in morda tudi ves svet v nered.

Človeštvo dela z glavo in rokami. Ima gole in umetne roke, ima turbine, parne stroje, transmisije, obdelovalne stroje. Civilizirani človek nima več dovolj telesnih sil. Moral je ukrotiti naravne sile. Sredi preteklega stoletja se je človeku posrežilo dati naravni energiji prikladno obliko za umetno delo: električno energijo. V prvih desetletjih tega stoletja je električno gospodarstvo zavzelo že vodilno mesto v celotnem gospodarstvu ter danes zasluži, da ga v glavnem pozna vsak inteligenten človek.

Delo in energija sta dve imeni za isto stvar: energija je sposobnost za delo, delo pa potrošek energije. V gospodarstvu nas zanima predvsem intenzivnost opravljenega dela, učinek dela v času. Pet meterkilogramov na sekundo je delo, ki ga se lahko opravi povprečen človek. Inamo pa večjo merilno enoto, namreč 102 mkg sek. — kilovat. Če bi človek hotel opraviti delo učinka kilovata ure, bi moral uro dolgo vsako sekundo dvigniti 102 kg meter visoko. Na svetu je približno 2 milijardi ljudi. Če bi vsi ti ljudje delali po 8 ur na dan z vseni svojimi telesnimi silami brez vsakega odmora bi na leto opravili delo z učinkom 292 milijard kilovatih ur. L. 1932 je pa vse električno gospodarstvo proizvedlo 270 milj. kilovatih ur, torej energijo, ki bi jo zmoglo vse človeštvo zgolj teoretično z golimi rokami. Človeško telesno delo je danes skoraj brez pomena poleg umetnega, saj znaša delež golih človeških rok nekaj bournih odstotkov v gospodarstvu. To lahko spravi vprašanje nezaposlenosti v čudno luč, saj lahko vržejo polovico delavcev na cesto, pa se bo opravljeno delo vsega gospodarstva zmanjšalo samo 2 ali 3%. Človek bo moral v svojem naravnem razvoju kreniti na drugo pot, njegova glavna naloga je razumno poseganje v svet. Možgani so že važnejši od rok ter bodo postali v daljnji bodočnosti še mnogo važnejši. Človek je zastal v svojem duhovnem razvoju ter potrebuje mnogo bolj duhovne kakor telesne sile.

L. 1934 je znašala svetovna produkcija črnega premoga 846 milijonov ton. Kg črnega premoga vsebuje do 8000 kalorij in za kilovatro uro porabimo približno kg premoga. Lahko bi torej proizvedli na leto 846 milijard kilovatih ur iz vsega črnega premoga izkopane v enem letu. Toda statistika pravi, da se premoga ne porabi niti 10% za elektrarne. Celotna produkcija električne energije pa znaša približno tretjino vse produkcije črnega premoga; električna industrija ima še mnoge druge energijske vire razen črnega premoga: rjavi premog, vodna energija, mineralna olja.

Ker znaša celotna svetovna produkcija 270 milijard kilovatih ur na leto in ker je na svetu okrog 2 milijardi ljudi, odpade na človeka okrog 135 kilovatih ur. Statistika pa pravi, da je odpadlo v Norveški na prebivalca 3260 kilovatih ur (Kanada 2000, USA 980, Belgija 566, Anglija 466, Nemčija 405, Francija 362, Italija 270 Poljska 88.). Pri nas pa odpade le 55 kilovatih ur na prebivalca. V naši banovini sicer prednjačimo z 220 kilovatinami urami, vendar poraba toka pri nas ne vzdržuje primere s civiliziranimi državami. Švica n. pr. porabi s svojimi 4 milijoni prebivalcev samo v stanovanjih toliko električne energije kakor naša država skupno s svojimi velikimi kemičnimi tovarnami. V norveških družinah pa dela elektr. energija dvajsetkrat več kakor v Ljubljani. Povprečna družina porabi na Norveškem na leto 3650 kilovatih ur, Ljubljanska pa samo 400. Za razsvetljavo norveška družina ne porabi nič več toka kakor ljubljanska, toda porablja ga še za gospodinjstvo, za segrevanje vode, hladilne naprave itd. Pri nas pa električni tok še ni zavezoval širših uporabnih možnosti in je še delno celo luksus.

Toda vsaka potreba nima biti luksusa, čim je dovolj cenena. Cena električnega toka zavisi od načina produkcije in izkoriščanja produkcije in izkoriščanja izkoriščanja produkcije naprav. Če zgradimo elektrarno na kraju, kamor bom moral dovažati premog z velikimi prevoznimi stroški, bo tok nedvomno drag. Če pa postavim velike elektrarne ob virih energije, bom mnogo prihranil, kajti prenos električne energije je vedno cenejši kakor prenos premoga. Premogovniki bi morali neposredno izkoristiti premogove odpadke za električno gospodarstvo. Smotrno bo pa izkoristiti električne naprave, če bi bile elektrarne povezane med seboj z »rajno-

vodi, ker bi se tako izrabljala vsa sila vode ter bi ne tekla čez jezove. Naša električno gospodarstvo je še izredno pomanjkljivo, ker ne producira smotrno. Elektrarne v Sloveniji še nimajo smotrne svezve, v Trbovljah pa še ni zgrajena kalorična centrala. Zato stee čez jez v Fali na leto nad 100 milijonov kilovatih ur energije, po Savi odplava skoraj 100.000 ton premogovih odpadkov, ki bi prav lahko dajali cenenih 30 milijonov kilovatih ur. Velika parna centrala v Ljubljani počiva, parna centrala v Zagrebu pa dobiva premog z velikimi stroški po železnici. Naše ljudstvo je preveč siromašno, da bi lahko porabljalo električno energijo v večji količini po dosedanjih cenah. Na Norveškem je elek-

Legija koroških borcev

Prenos sedeža glavnega odbora v Ljubljano — Važne izpremembe v vodstvu

Trbovlje, 20. januarja. V nedeljo dopoldne je imela tukajšnja glavna Legija koroških borcev v društvenih prostorih gostilne Volker občini zbor. Poleg domačega članstva se ga je udeležilo tudi mnogo delegatov iz raznih krajev Slovenije, udeležil pa se ga je tudi predsednik zagrebškega Uduženja dobrovoljcev-borcev za osvobodjenje severnih krajev Jugoslavije g. Viktor Müller, zlasti pa je bil močno zastopan ljubljanski krajevni odbor legije. Mnoga oddaljenega poverjenstva pa so poslala poleg posebnih predlogov občnemu zboru tudi pismene ali pa brzojavne pozdrave. Tako je pozdravil brzojavno občini zbor tudi bivši namestnik komandanta nekdanjega koroškega odreda, »polkovnik v p. Andjelković Ljubomir iz Beograda.

Občni zbor je vodil predsednik g. dr. Janez Jensterle, ki je uvodoma nazdravil Nj. Vel. kralju Petru II., nato pa je v izčrpnih izjavah opisal delo glavnega odbora legije v preteklem poslovnem letu. Zlasti se je pomudil pri akciji za združenje vseh sorodnih pokretov v državi v enotno zvezo, ki se uspešno nadaljuje. Svoj govor je zaključil z željo, da bi novi odbor to veliko idejo tovariške slege in solidarnosti vseh dobrovoljcev in borcev za ustanovitve drage nam Jugoslavije in utrditve njenih mej vztrajno nadaljeval do končnega uresničenja.

Obširno poročilo o vsem dosedanjem delu in akcijah Legije koroških borcev je podal glavni tajnik g. Staudegger, ki je uvodoma opisal vse težave in nepravilnosti, s katerimi se je moral boriti legija ob svojem nastanku. S smotrenim, sistematičnim in vztrajnim delom je glavni odbor večino teh težav danes že prebrodil in prvotno neupanje tovarišev-borcev do legije je že do celca izginilo, ker se je mogel vsako prepričati, da korača svojo ravno pot, ne oziroma se na levo ali desno, k začrtanemu cilju. Stevilo članstva v legiji stalno narašča, najrazveseljivejša pa je dejstvo, da se Legija koroških borcev potem svojih poverjenstev ni le močno zasedala med slovenskim ljudstvom, marveč je v zadnjem času tovariška ideja legije pognala svoje korenine tudi že v Beogradu, kjer se prav te dni ustanavlja krajevni odnosno oblastni odbor, v katerem bodo sodelovali poleg tam živečih slovenskih tudi najodličnejši vodilni srbski borci s koroške fronte. Legija hoče z v borbi za skupno narodno svetinje prekaljenim vojnim tovarištvom srbskih, hrvaških in slovenskih borcev za svobodo naših severnih krajev nadaljevati svoje delo do končnega cilja. — Bratska Zveza Maistrovih borcev je dala že svoj pismeni priatek za združenje v novi »Zvezi legionarjev Jugoslavije, zato apelira govornik tudi na navzočega predsednika zagrebškega uduženja, da se tudi oni pridruži novi vsedržavni zvezi, h kateri bi lahko pristopila tudi Zveza vojnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije. Nova organizacija se bo borila predvsem za pravice svojega članstva, zlasti za doseg pravičnega dobrovoljstva vsem onim severnim borcem, ki jim te pravice pripadajo, seveda

Delovanje kranjskih gasilcev

Kranj, 19. januarja. V četrtek ob 20. so se zbrali kranjski gasilci v svojem domu, da čujejo poročila svoje uprave o delu v preteklem letu. Predsednik g. Rici Maštr je zborovalce iskreno pozdravil, posebej pa še župana g. Pirca in zastopnika občine g. Berjaka. Naslednje besede so pa voljale lani umrli članom, katerih spomin so navzoči počastili stoje.

Predsednik Maštr je podal zanimiv pregled dela kranjskih gasilcev. Lani je bilo v Kranju in okolici 18 večjih in manjših požarov, pri katerih so pohteli gasilci na pomoč. Največji in najnevarnejši je bil požar tovarne Maly-Demberger v Trzinu, kamor so gasilci pohteli z dvema motorčima in uspešno sodelovali pri gašenju in takrat se je tudi videlo kako potrebna je bila nabava avtomobilskih lestev. Brez nje ne bi bilo mogoče ognja udušiti. Tudi samaritanski odsek je imel mnogo dela, prejel je z reševalnim avtomobilom 66 bolnikov in ponesrečencev v bolnico in na razne domove.

Gasilci so imeli med letom 6 vaj z vsem orodjem in dve poskusni za primer napada iz zraza med vojno. Koncem oktobra se je vabila tudi župna gasilska vaja. Gasilska četa je tudi razstavila na ljubljanskem večerjem modelu doma in vse-

trično gospodarstvo tako obsežno, da prebivalstvo skoraj nikjer nima števcev. Tok plačujejo pavikalno po 50 p. za kilovatro uro (Pri nas so pa električni števci tako občutljivi, da ne smeš niti pisati o njih. Oporočevalca).

Zadnja leta so KDE mnogo storile za elektrifikacijo dežele. Razsvetljava na deželi ni baš draga (3.25 Din). Banovina ne išče dobičkov in je pripravljena na širve, ki jih tudi doprinaša, ki so pa povsem ne potrebne. Prej ali slej mora zmagati načelo, da je treba izkoristiti vso naravno energijo, da ne smemo zametavati premogovnih odpadkov in ne pustiti teči vode čez jezove, da moramo združiti vse elektrarne, javne in zasebne na skupnem omrežju in da mora javna oblast prevzeti vodstvo vsega električnega gospodarstva ter vpreči tudi zasebnike v svoj voz. Veliki naravne energije so narodna lastnina in koncesionari, ki jih izkoriščajo, morajo biti le delavci za narod. Električna energija je danes ljudska potreba in ne sme biti več predmet trgovaške kapitalističnih spekulacij. Električna energija se mora poceniti. Dobro urejeno gospodarstvo je pogoj za razvoj, civilizacijo in kulturo.

ljano, od koder je dospelo poročilo, da so bila srna arsenik. Zadevo sedaj preiskuje orožniki da ugotovijo krivca.

— Pes ga je popadel. Ko se je te dni vračal posestnikov sin Segusa Franc in dole domov v Mangovec, je pri neki hlini nadmarna prestopil visok plot pes-vošnjak ter ga ugrabil v desno nogo in mu jo močno polskoval. Dečka so morali prepeljati v bolnišnico, da ugotove, če je bil pes stekel.

— Preprečen ogenj. V gostilni »Društveni dom je nastal v nedeljo zvečer v vezi kratak stik in so se v bližini leseni deli takoj vneli. K sreči so ogenj takoj opazili in sami pogasili.

— Napad. 50letni viničar Hvalec Anton iz Val, Oklica se je v nedeljo zvečer vračal domov s tremi tovariši. Ko so dospeli do vasi Sv. Vid, so jih iznenada napadli trije vinjeni fantje ter zadali Hvalcu z nožem težke poškodbe po glavi in plečih, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

PO KNUT HAMSUNU

Kaj je s poključko skakalnice?

Ljubljana, 21. januarja. Poročali smo, da se je v nedeljo pri treningu na 60 metrski skakalnici na Poključki ponesrečil naš najboljši tekmovalce v kombinaciji Bogu Šramel. Poročila pravijo, da je neugodno povzročil moker sneg na drugi strani pa so si vsi edini, da skakalnica ni lahka. Kaj pa, če je neugodno zakrivila skakalnica?

Nikomur nečemo po krivici delati očitkov, navajamo le gola dejstva. Skakalnica je bila grajena bolj na hitro roko. Uporabljati so jo začeli še predno jo je odobrila tehnična komisija saveza. Kdor je skakalnico videl, je moral dobiti vtis, da je most prevlek in da so 5 metrski mostovi pri skakalnici redki. Skakač odleti pri odskoku visoko nad sodniški stož in ni parabola, v kateri leti skakač, v skladu s krivuljo doskočišča. Tudi takoj mora opaziti, da je naklonski kot doskočišča premajhen in da je torej skakalnica preko mere položna. To zatrujejo prav vsi člani reprezentance, ki so trenirali na skakalnici. Posledice niso izostale pri nobenem treningu. Nad polovico skokov se je končalo s padcem, dočim so bili tekmovalci na manjši skakalnici zelo sigurni. Ni nam znano, če je tehnična komisija za odobritev skakalnice pregledala poključko skakalnico, čudno se nam pa zdi, da je savez dovolil svojim reprezentantom, da na njej trenirajo in to še potem, ko se je lahko prepričal, da so padci prepogosti in da nekaj ne more biti v redu. Kdo je prav za prav odgovoren? Tudi če Slovenci in strokovnjaki za skakalnice, se mu mora vsiliti to vprašanje. Priznemo savezu, da je moral dati svojim tekmovalcem možnost da vežbajo še pred odhodom v Garmisch na večji skakalnici in da druge tako velike ni imel na razpolago, vendar smo mnenja, da je prvo varnost in zdravje tekmovalca in šele potem vse drugo. Zato vprašamo savez: ali in kdaj je bila odobrena 60 metrska skakalnica na Poključki?

Slovinci v Ameriki

V Chicagu je avtomobil do smrti povozil Antona Zevnika. Pokojnik je bil mlajši doma iz Velike vasi, fara Leskovec pri Krškem. Star je bil okrog 50 let. V Ameriki je živel 30 let. — V Clevelandu je umrl negle smrti France Tomšič, star 64 let. Ko se je vračal iz cerkve, ga je na cesti zadela kap in je bil takoj mrtev. Pokojnik je bil doma iz Šverca pri Hinjah, v Ameriki je živel 35 let.

V kraju Hariette se zaprl Francu Zakrajška, ker je osumljen, da je iz masčevanja zažgal hišo Francu Novaku, s katerim je bil že delj časa spt. — V kraju Mc Keesport je umrl 55 letni Josip Benj, doma iz Primorja, 31. decembra je pa v Clevelandu zatnila oči Marija Jurčičeva, rojena Banko, stara 52 let. Pokojnica je bila doma od Sv. Jakoba pri Ljubljani, v Ameriki je živila 34 let. — V kraju Claridge je 12. decembra po dolgi in mučni bolezni umrl Anton Jerina, Pokojnik je bil rojen leta 1874, zapustil je ženo in devet otrok. — V kraju Gilbert, država Minnesotta, je na poslednjih operacijah umrl Jernej Rakovec, star 68 let in doma nekje z Gorenjskega. Pokojnik je baje zapustil precej premoženja v rudniških delnicah. — Po enoletnem bolehanju je v West Newtonu umrla 42 letna Marija Urbanja. Pokojnica je bila doma z Vrhpolja, občina Moravče. Zapustila je moža in pet otrok.

Učiteljico je okradel

Radeče, 20. januarja. Prijazna vasica Razbor, sredi poti med Begom in znano smučarsko postojanko Lasci pri Sevnici ima dvorazredno šolo, kjer poučuje poleg šolskega upravitelja g. Valjavca tudi učiteljska pripravnica gđ. Kalan Anica, doma iz Oviš pri Otočah. Učiteljica stanuje v stari kaplaniji. Ko je šla v ponedeljek zjutraj v šolo, je zaprla večna vrata, kakor vedno. Vzela je ključko iz vrat ter jo skrla na določenemu prostoru. Med tem časom je prišel neznan moški, ki so mu morale biti razmere dobro znane. Z žepnim nožičem je lahko odprl hišna vrata ter prišel tako v stanovanje. V sobi je vse premetel in prebrskal. V postelji, pod vzglavjem je imela učiteljica skrito mesečno plačo v kuverti. Ves znesek nad 800.— Din je pobasal ter ga odnesel.

Prebrskal je vse predale, kjer je našel zlasti zapušene ure in zlat prstan. Segel je tudi po živilih. Gđ. Kalan je prinesla z doma potico in nekaj klobas. Z dobrotami se je masil v sobi nad eno uro. Z mastnimi rokami je stikal po albumu ter ga slednjič skril za peč.

Ko se je vlomilec najedel in založil z vrednostmi, je odšel. Hišna vrata je samo pripel. Ob pol 10. dop. je prišla učiteljica domov. Ko je hotela vtakniti ključko v vrata, se ji je takoj zdelo sumljivo, da so bila samo priprta. Zaprepaščena je vstopila v svojo sobo, kjer je našla vso opravo v največjem neredu. Blazino odeja in perilo, obleke, obutev, vse je bilo razmetano. Takoj je tudi opazila, da ji je vlomilec odnesel plačo za januar, ki jo je bila pravkar prejela. Tudi prstana in zlate ure, klobas in potic ni bilo, pač pa polno drobtin in mastnih papirjev.

O vlomju je učiteljica takoj obvestila svojega predstojnika, ki je pričel poizvedovati za neznanim vlomilecem. Neki domačin je pravil, da se je neznan brezposelni delomrznec prejšnji dan zanimal za stanovanje v kaplaniji in zvedel, da stanuje tam domača učiteljica. Najbrž je vlomilec on.

Beležnica KOLEDAR

Danes: Torek, 21. januarja katoličanski Janja, Neža.

DEŽURNE LEKARNE

Kino Matice: Ljubimca (samo ob 16)
Kino Ideal: Fantom X
Kino sloga: Na vele mestni straži.
Kino Union: Pri belem konjčku.
Kino Šiška: Izgubljeni sin.
Koncert pianista Nikolaj Orlova ob 30-
Filharmonični dvorani.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Danes: Mr. Sušnik, Marijin trg 5, Kurat, Gosposvetska cesta 10, Bohinec ded. Cesta 29. oktobra 31.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Torek 21: Zaprt
sreda 22: Vešela božja pot. Red sreda

četrtak 23: Bratomor na Metavi Red četrtak

petek 24: Zaprt

OPERA

Začetek ob 20.

Torek 21: Presmetani grad Red C

sreda 22: Aida. Gostuje Marij Simenc Izven

četrtak 23: Saloma Red B

Marij Simenc — gost v naši operi. V sredo 22. t. m. se poje v operi velika Verdijeva opera »Aida«, kjer poje vlogo Radamesa naš odlični Marij Simenc, ki pristoja to partijo med svoje najboljše kreacije. Občinstvo opozarjamo na to gostovanje. Ostala zasedba: z go. Oljekop v naslovni partiji, dalje z go. Kogejev, gg. Primožičem, Betetlom itd. Predstava je izven atonmana.

Tragična smrt monterja Povšeta

Ljubljana, 21. januarja

Ljubljanska radijska oddajna postaja začena z večernim programom običajno okrog 18. Čudno se je pa snodi zdelo poslušalcem v Ljubljani in na deželi, da se kakovica, tako dolgo ni oglasila. Nekateri so to spravljali celo v zvezo z boleznijo angleškega kralja. Ob 21. se je pa postaja javila in sporočila vzrok nenadne dogodke: na radijski postaji v Domžalah je namreč električni tok ubil 47-letnega monterja Viktorja Povšeta.

Ko je okrog 68. postaja priključena, je Povše opazil, da v električnih napravah ni vse v redu. Da ne bi trpel oddajni program, je sam začel iskati defekt, a po nesrečnem naključju je prišel v stik z električnim tokom visoke napetosti 10.000 voltov. Udarce je bil tako silen, da se je Povše nezavesten zgrudil. Drugi uslužbenec v postaji so nesrečnega, v katerem je še tola iskra življenja, prikočili na pomoč, pozvali so nemudoma zdravnika dr. Kremžarja. Ta se je zelo zavzel za ponesrečenca in mu vbrizgal injekcije v srce, toda ves njegov trud je bil zaman. Čez eno uro in 15 minut je Povše podlegel poškodbam. — Pokojni Povše je bil uslužben v radijski postaji že od začetka, bil je vreden in trezen uslužbenec in je njegovo tragično smrt pripisati zgolj naključju, deloma pa hudi njegovi lastni neprevidnosti.

Ker je bilo treba najprej ugotoviti napako in odstraniti vsako nevarnost v radijski postaji, Ljubljana seveda ni mogla oddajati programa. Zveza je bila vzpostavljena šele okrog 21.

Iz Radeč

— Odprta noč in dan so groba vrata. V nedeljo je umrla splošno znana g. Marija Paš v 72 letu starosti. Vzgojila je tri sinove. Franc je trgovec v Trbovljah, Anton pa v Mariboru, ki sta svoje starše podpirala na stara leta. Iz hiše žalosti se je vršil večer dopoldne pogreb, katerega se je udeležilo mnogo domačinov. Pokojnica je bila v Radečah zelo priljubljena, zato jo bomo težko pogrešali. Zapuščila poleg treh sinov tudi užaločenega soproga. Naj v miru počiva, preostali nam so žalje! — Nedavno je umrl g. Janez Bremk, zidarski mojster v pokouju. Svoj dom je imel v Podkrajju pri Radečah, odkoder so ga te dni spremlili sorodniki, številni prijatelji in znanci na zadnji poti. N. v. m. p. — V Kalu pri St. Janžu je umrl Alojzij Podlogar, krojaški mojster. Bolehal je dalje časa na nadihu. Slednjič ga je zadela kap. Pokopali so ga na domačem pokopališču. N. v. m. p. Preostali nam so žalje!

V gledališču.

Dve sosedji v gledališču se med prvim dejanjem neprestano pogovarjata. Slednjič pravi ena: Ne razumem, zakaj moj mož še ni prišel.

Glas od zadaj: Jaz pa zelo dobro razumem.

DNEVNE VESTI

— Deputacija iz Selske doline na bano-
vini. Danes dopoldne je prišla na bano-
vino deputacija iz Selske doline, broje-
ča nad 100 mož. Selska dolina že davno
obubožena je zaslula po uveljavljanju san-
kcijskega prota Italiji in obupen položaj. Za-
stopstvo 8 članov je sprejel v odsotnosti
bana podban dr. Majcen, ki mu je depu-
tacija izročila obširno spomenico o izredno
težkem gospodarskem položaju nad 8.000
prebivalcev broječe Selske doline. V spo-
menici so izražene glavne potrebe tega
kraja namreč gradnja nove ceste med Sel-
sko in bohinjsko dolino, temeljito popra-
vilo banovinske ceste Skofja Loka-Zelezniki,
intervencija, da se izplača zaslužek del-
avcem pri državnih podjetjih, ukinitve
vseh davčnih kot civilno pravnih eksku-
cij in dražb, dokler se položaj ne zboljša
in takojšnje intenzivno delo za olajšanje
gospodarskih razmer v splošnem.

KINO SLOGA
Telef. 2730
Danes zadnjič ob 16., 19.15 in 21.15!
GUSTAV FRÖHLICH
V prekrasnem in izredno napetem
večdelnem
Na velemlinski straži
JUTRI NOV SPORED!
Senzacionalni film
Krik sveta

— Seja izvršnega odbora Jadranske
straže. V soboto in nedeljo je zasedal v
Splitu plenum izvršnega odbora Jadranske
straže. Seji so prisostvovali predstavniki
skoraj vseh oblastnih odborov. Iz Ljub-
ljane sta se udeležila seje kot člana cen-
tralne uprave gg. dr. Oton Pirkmajer in
dr. Željko Jeglič, iz Maribora pa g. dr.
Lipold. Predsednik izvršnega odbora dr.
Ivo Tartaglia je najprej poročal o stanju
organizacije, potem se je dotaknil kritike
delovanja izvršnega odbora na glavni
skupščini. Nadzornemu odboru je bila po-
verjena naloga, da pregleda finančno po-
slovanje organizacije in izkazuje se, da
je bila kritika neutemeljena. Sklenjeno je
bilo med drugim organizirati letos propa-
gando za potovanje po Jadranu. Obravna-
valo se je tudi vprašanje gradnje doma
na Jadranu, v prvi vrsti prehodnega pre-
nočišča na Sušaku. Izvršni odbor je pri-
pravil podoben načrt za jadransko kon-
ferenco v Beogradu. Za veliko noč bo v
Splitu propagandni tečaj pomladka JS.

Z. K. D.
prihodnji spored — Smeh in sala
LUCY ENGLISH
kot
Hladna devica

— Velika turistična konferenca v Splitu.
Zveza za pospeševanje turizma v Splitu
je sklicala važno turistično konferenco,
ki se je pričela včeraj jutraj in ki se je
udeležuje med drugimi tudi referent za tu-
rizem pri banski upravi dravske banovine
g. Josko Sotler. Glavni namen konference
je odstraniti ovire v tujem prometu na
Jadranu in doseči med zainteresiranimi
organizacijami povezanost ter slogu v delu
za povzdigo turizma na Jadranu, ki je v
nevarnosti, da propade, če pravočasno ne
bodo odstranjene vsaj glavne ovire v nje-
govem razvoju. Ena glavnih ovir je turi-
stični kliring z Nemčijo, dalje neurejeni
odnosi z Avstrijo, Madžarsko in Poljsko.
Švicarskim in francoskim turistom bi bilo
treba dovoliti vnovčevanje kuponov Blai-
rova posojila v Jugoslaviji. Sklenjeno je
bilo ukreniti vse potrebno, da dobimo čim
prej uredbo o turizmu.

**OGLEJTE SI NOVI PROGRAM
V ODEON BARU**
muzikaličnih Rumunov, protestnih kra-
batov in drugih senzacionalnih točk.

— Položaj služinčadi v naši državi. V
Beogradu po prihodnje dni v Delavski
zbornici anketa o položaju služinčadi. To
je važno vprašanje, saj gre za 70.000 žensk,
ki nimajo nobene zaštite. Širši javnosti je
malo znano v kakšnih razmerah živi slu-
žinčadi v naši državi. 38.294 žensk je po
podatkih SUZOR-a brez vsake zaštite moder-
ne socialne zakonodaje. To število bo pa
prenizko, saj mnogi služkinj sploh ne pri-
jaljajo. Mnogo je primerov, da zaslužijo slu-
žkinja 250 Din mesečno pa mora delati 16
ur na dan. Za anketo v Beogradu so bili
zbrani točni podatki. Povprečna mesečna
plača za 250 Din, so pa tudi služkinje, ki
zaslužijo izpod 80 Din. Povprečni delavni
čas znaša 16,3 ure. 84% služkinj ima ne-
deljski počitek, 12% pa sploh nobenega.
Letni plačani dopust ima 4,8% vse druge ga
pa sploh nimajo. Organiziranih je 46,4%,
druge služkinje pa sploh niso organizirane.

— Smuške tečaje prireja SPD na Veliki
Planini, kjer je stalno na razpolago smu-
ški učitelj. Snežne razmere so tod zelo ugo-
odne. Osobito v letošnji zimi, ko v dolini
ni snega, so dobrodošli smuški tečaji v
višinskih postojankah. Podrobne informac-
ije daje pisarna SPD na Aleksandrovi ce-
sti 4/I.

— Izozemci pridejo na dražbo kožuho-
vine v Ljubljani dne 27. tn. Da očuvamo
dober glas našega trga, jim moramo nu-
diti čim večjo količino dobrega blaga.
Oddajte kožuho vino nemudoma »Divji
koži«, Ljubljana, Velesojen.
— Glasbeni natečaj. Zdrženje prijate-
ljev umetnosti Cvijeta Zuzorić razpisuje
svoj drugi glasbeni natečaj za vokalna in
instrumentalna dela pod temile pogoj:
Natečaja se smejo udeležiti samo jugo-
slavenski državljani. Tekmujoča dela ne
smejo biti že izvajana in ne objavljena.
Natečaj se razpisuje za: a) vokalna dela:
solopesmi ali dueti ob spremljanju kla-
virja. Dela te vrste morajo tvoriti ciklus

več pesmi, ki morajo skupaj trajati pri
izvajanju najmanj 15 minut. b) Instrumen-
talna dela: godalni kvartet in dela za
ansambel po lastni izbiri od vseh 3 do
6 instrumentov (trio, kvartet, kvintet,
seksket) v obliki sonate ali suite, dela za
klavir solo ali za kateri drugi solistični
instrument ob ustrežajoči komorni spre-
mljavi. Nagrade za dela so tale: a) za ciklus
pesmi ob spremljanju klavirja 1.500 Din.
b) za večje delo za klavir solo ali kateri
drugi solistični instrument ob ustrežajoči
spremljavi 2.000 Din, c) za godalni kvar-
tet ali dela za ansambel po lastni izbiri
do 6 instrumentov v ciklični obliki 2.500
Din. Skrajni rok za izročitev del je 1.
februar 1936. Razsodišče bo delo pregle-
dalo do 20. februarja in takoj nato obja-
vilo rezultat v glasbenih listih in jugoslo-
venskih dnevnih. Nagradjena dela se bo-
do izvajala na drugem jugoslovanskem
glasbenem festivalu Zdrženja prijateljev
aprila 1936. Skladbe je treba poslati na
naslov Muzička sekcija udruženja prijate-
lja umetnosti Cvijeta Zuzorić, Beograd.
Umetniški paviljon, Mali Kalemekdan. Ko
objavlja ta natečaj, se Zdrženje prijate-
ljev umetnosti obrača do vseh jugoslo-
venskih skladateljev in jih prosi, da se
natečaja udeležijo.

— Karlovac dobi trgovsko akademijo.
Karlovski župan Franjo Malčak se je mu-
dil dni v večjo deputacijo v Beogradu,
kjer je posetil tudi prosvetnega ministra
v zadevi ustanovitve nižje ženske realne
gimnazije in učiteljske, ki ne bo ukine-
no. Trgovinski minister je obljubil, da bo
v začetku prihodnjega šolskega leta seda-
nja dvorazredna trgovska šola reorganizirana
v trgovsko akademijo.

Vsa Ljubljana priznava z navdušenjem, da se je najboljša zabavala pri
R. Benatzkijevi filmski opereti
Tega filma ne sme nihče zamuditi! Salve burnega smeha odmevajo po
dvorani!
Pri belem konjičku
HERMAN THIMIG — CHRISTL MARDAYN — THEO LINGEN
Dopolnilo najnovejši Foxov zvočni tehnik!
PREDSTAVE ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

KINO UNION Telef. 22-21

Šmarno goro kletijo. Lastniki gozdnih
parcel na Šmarni gori in na Grmadi so
zadnja leta iztrebili gozdove posebno na
južni strani. Tudi letos so posekali mnogo
drevja in iztrebili dokaj nizkega grmičev-
ja, iz katerega napravljajo butare. Šmar-
na gora z Grmado vred kaže tako čedalje
več golih reber, pokritih samo s travo in
mahom, ponekod pa sili na dan že sama
skala. Ščasoma utegne prevneto izsekava-
nje gozda na Šmarni gori popolnoma po-
kvariti lice, kar bi bila velika škoda.
Pristojni činitelji bi morali nekaj ukre-
niti, da se prične nemudoma s pogozdo-
vanjem golih pobočij. Ob tej priliki bi
bilo treba ponovno naglasiti tudi, naj iz-
letniki ne lazijo počez po gozdu in naj ne
lomijo mladih dreves ali vej, marveč naj
se držijo markiranih potov, ki jih na Šmar-
ni gori ne manjka.

PO KNUT HAMSUNU

— V Bosni kose kmetje deteljo. Tudi v
Bosni imajo izredno tople vreme. Po plani-
nah cvete teloh namestu da bi ležal sneg.
Po nekaterih vaseh kose kmetje deteljo,
kakor da se že bliža poletje. Detelja je
visoka 25 cm.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da
bo oblačno deževno vreme. Včeraj je de-
ževalo v Ljubljani in smo imeli do davi
35,1 mm padavin. Najvišja temperatura
je znašala v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu
in Splitu 12, v Skoplju 10, v Mariboru 9,
v Ljubljani 7,4, v Rogoški Slatini 6. Davi
je kazal barometer v Ljubljani 755,6, tem-
peratura je znašala 6,2.

— Grofa so obsodili. Novosadsko kasa-
cijsko sodišče je izreklo končno obsodbo v
sporu med znanim veleposestnikom grofom
Franjo Schömbornim iz Putoga, ki ga je
tožila grofica Tekla pl. Radony za 250.000
Din v obrestmi. Grofica je bila na Dunaju
omožena z nekim častnikom, od katerega
se je pa ločila, potem živela s Schömborn-
om v svoji palači. Pred štirimi leti sta se
razšla in grofica je trdila, da je potrošila
zanj okrog 250.000 Din. Grof Schömborn
je napisal oporoko, v kateri zapušča grofici
pol milijona, ona je pa zahtevala takoj
250.000 Din in sodišče ji je ugodilo. Ob-
nem dobi še 90.000 Din obresti.

— V samooobrambi mu je razparal tre-
buh. V nedeljo zvečer je carinski zvanic-
nik Josip Pavletić v Sisku v samooobrambi
razparal s kuhinjskim nožem trebuh del-
avcu Jovu Mišiću, da so mu izstopila čre-
va in želodec. Čreva mu je prerezal na
sedmih krajih, tako da je malo upanja,
da bi ostal živ. Mišić je znan pijanec in
razgrajal. Pavletića so izročili sodišču.
— V smrti hoče, ker ji je odpovedana
služba. V Zagrebu se je hotela zastopati
s plinom kuharica Angeika Kotaj, stara
22 let. 1. februarja bi morala zapustiti
službo in to jo je pognalo v obup. Pre-
peljali so jo v bolnišnico, kjer ji bodo sku-
sali rešiti življenje.

Iz Ljubljane

— Iz Predavanje češkega pisatelja A. C.
Nora. Snoči je predaval v verandni dvo-
rani hotela Union češki pisatelj A. C. Nor
ob izredno lepi udeležbi. Predavanja se je
udeležil tudi čekoslovski konzul Minov-
sky. Predavanje je otvoril predsednik JC
lige dr. Egon Stare s toplim nagovorom.
Predavatelj je v enournem predavanju brez
vsakih beležk in pripomočkov orisal idejni
formalni razvoj čekoslovške proze in po-
ezije od prevrata do danes, in sicer od Ji-
rija Volkerja do Viteslava Nedbala, ki je
Volkerjev pesniški antipod. Govoril je tudi
o svojski prozi V. Vančure. V splošnem je
podal zelo lep pregled čekoslovške knji-
ževnosti končno krasnem predavanju,
ki je vsestransko uspešno ter so udeleženci
nagradili predavatelja z burnim odobravan-
jem. Predavatelj se je odpeljal v Maribor,
kjer bo tudi predaval o istem predmetu.

— Iz Ker je snoči nehale deževali, so
danes že upadle znova narasle vode. Ljub-
ljana je bila že tako visoka, da je me-
stoma udarila čez breg in se razlila na
Barju čez travnike. Zaradi naraščanja
vode so bila spet motena dela v strugi
ob iztoku Gradašnice in na špiči Deroča
Ljubljana je odnesla s seboj precej desk
in gradbenega materiala. Pri Zalogu je
voda včeraj izstopila in preplavila njive.
Tam je segala včeraj tudi Sava čisto do
ceste. Danes je voda upadla že za dobre-
ga pol metra in zaenkrat ni nikake ne-
varnosti povodnji.

— Iz Državna klasična gimnazija v Ljub-
ljani proslavi 2000letnico rojstva rimske-
ga pesnika Horacija v petek 24. t. m. v
dvorani Filharmoničnega društva v Ljub-
ljani. Kongresni trg. Pričetek ob 18. Na

Vsa Ljubljana priznava z navdušenjem, da se je najboljša zabavala pri
R. Benatzkijevi filmski opereti
Tega filma ne sme nihče zamuditi! Salve burnega smeha odmevajo po
dvorani!
Pri belem konjičku
HERMAN THIMIG — CHRISTL MARDAYN — THEO LINGEN
Dopolnilo najnovejši Foxov zvočni tehnik!
PREDSTAVE ob 16., 19.15 in 21.15 uri.

sporedu so deklamacije, recitacije, pevске
točke in predavanje o Horaciju. Vstopnine
ni. Vsi, ki se zanimajo za tega rimskega
pesnika, ki po svojih delih se živi, se va-
bijo k proslavi.

— Iz V društvu »Soča« v Ljubljani bo
imel v soboto 25. t. m. v salonu »Pri-le-
v« ob pol 21. g. dr. Branko Verčon, pu-
blicist, zelo aktualno in interesantno pre-
davanje, ki se glasi: »Med Rimom, Addis
Abebo in Zenevo« (Italijansko - abesinski
spor v zrcalu svetovnega dogajanja naših
dni). Predavatelj naniže v tem svojem
predavanju vse glavne elemente italijan-
sko - abesinskega spora in nas skozi tem-
na ozadja abesinske afere peje k jedru
spora - v okviru splošnih sodobnih dogaj-
anj v svetu. Člane in prijatelje vabimo
k temu večeru s prošnjo, da se ga polno-
številno udeležijo. Vstop vsem prost!

— Iz Stariši, če rabite za svojega sina
ali hčerko vestnega instruktora, se obrni-
te na podpisano društvo, ki vam bo pre-
skrbilo zanesljivega akademika, ki vas bo

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX MALI OGLASI XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din,
preklici

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti
znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX RAZNO XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

VSEGA V IZOBILJU
za malo denarja v veliki izbiri
zimskih sukenj, oblek, Hubertu-
sov, pumparic itd. pri Presker-
ju Sv. Petra cesta 14. 6-T.

STANOVANJA
Najmanjši znesek 8 Din
Beseda 50 par, davek 3.- Din

DVOSOBNO STANOVANJE
iščem za 1. marec ob cesti proti
Št. Vidu. Ponudbe pod Št. Vid-
na upravo lista. 394

Raznašalca

(kolesarja) za raznašanje lista za Zg. Siško in
Dravljje sprejme 1. februarja uprava »Slovenskega
Naroda«. V poštev pridejo le oni, ki stanujejo v
Zg. Siški ali Dravljah.

Makulturni papir

uprava »Slovenskega Naroda«,
Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5

ELITNI KINO MATICA

TELEFON 21-24
DANES OB 4. uri PREMIERA SLAJNEGA FILMA
KATEREGA OČUDUJE LJUBLJANA
GUSTAV FRÖHLICH in RENATA MÜLLER
KOT
L J U B L J A N A
Godba: Schmalstich. Film godbe, petja, veselja in velike ljubezni
Predstavi ob 7 1/2 in 9 1/2 uri odpadeta zaradi koncerta

Zvočni kino Ideal

Samo še danes ob 4., 7. in 9 1/2 uri
velika senzacija
FANTOM X
stopnine 4.50, 6.50 in 10 Din.

ski ulici ter parcele na Kvaternikovem po-
sestvu, na Sp. Lanovžu in pod okoliškim
pokopališčem. O predaji bo sklepal še po-
seben odbor, ki mora do 1. marca staviti
zadevni predlog mestnemu svetu.

— c Sokolsko društvo v Celju bo prejelo
od mestne občine 5.000 Din podpore, ki se
bo izplačala iz tekočega računa okoliške
občine.

— c Prodaja sladoleda in slaščic na uli-
cah je zopet dovoljena z nekaterimi ome-
jitvami. Sladoled bodo smeli prodajati na
ulicah od 1. maja do 30. septembra; sla-
ščice pa od 1. oktobra do 30. aprila.

— c Zdrženje pekov v Celju je v nede-
ljo na svoji redni letni skupščini z mahi-
mi spremembami izvolilo dosedanj odbor
z zaslužnim predsednikom g. Josipom Kir-
bišem na čelu. Delokrog združenja obsega
celjski, gornjegrajski, slovenjegrajski, ko-
njski, šmarnski, laški in breziški srez. V
združenju je organiziranih 130 pekovskih
mojstrov.

Iz Maribora

— Premiera bolgarske komedije na ma-
riborskem odru. Za zaključek bolgarskega
tedna bo v torek, 21. t. m. premiera komedije
»Zlati rudnik«. Delo je napisal Ste-
fan Kostov, znani bolgarski dramatik, ki
uživa tudi izven meja svoje domovine lep
sloves. »Zlati rudnik« je učinkovito odr-
sko delo, zanimivo pred vsem zaradi sreč-
no izbranega sižeya in zaradi svoje duhovit-
osti. Režija je Koričeva nastopijo pa Za-
krajkova, Kraljeva, Savinova, Starčeva,
Rasbergerjeva, Gorinskova, P. Kovič, Na-
krst, Furijan, Grom, Košič, Blaž, in Gorin-
sek. Premiera bo za red B. Pred predsta-
vo govori prof. Jan Šedivy o bolgarski dra-
matiki.

— Bratko Kreft režira: Znani ljubljans-
ki režiser in pisatelj, avtor privlačne tra-
gikommedije »Malomeščani.« Bratko Kreft
pričenja z mariborskim ansamblom stud-
irati veseloigro »Kariera kancijeta Vinci-
ga.«

— Za petek, dne 24. I. 1936 ob 16. uri
sklicuje mestni župan sejo mestnega sveta.
— Prometni minister dr. Spaho je dovo-
lil za vse udeležence smučarskega državnega
prvenstva, ki bo 25. in 26. januarja v
Mariboru, 50% popusta na železnici. Ta
olajšava velja tudi za goste iz Bolgarije,
Poljske ter Češkoslovške.

JAMČIM DA VAS BOM REŠIL

BOLEČIN V NOGAH
ali pa
ne boste plačali niti pare

Čemu trpeti muke, povzro-
čene od kurjih oči, ki bo-
dejo in pečejo, ter od zateklih nog, bolečih
žuljev in oteklin? Storitve še danes po na-
svetu tega zdravnika in rešite se tega trp-
ljenja za vedno. Nabavite si pri svojem le-
karnarju zavoj Saltrat Rodella, znanega in
slavitega sredstva. Dodajte ga vodi v to-
liki meri, da bo dobila voda mlečno barvo.
Pomočite noge v to mlečno kislavo kopal;
tako, ko zdravilne soli prodre v kožno tkivo,
boste občutili olajšanje. Otekline in
občutki, da nekaj peče, ne bo več v eni
ali dveh minutah. Po nekaj kopelih se bodo
kurja oči tako omehtale, da jih lahko
odstranite s koreninami. Po eni kopeli o
Saltrat Rodellom boste lahko dosti kome-
trov prebodli s ugodnimi občutki. Uspeh je
zajamčen.

